

ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΕΒ

Μιχάλης Μητσόπουλος, Διευθυντής Τομέα
E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +30 211 500 6157
Αθηνά Βουνάτσου, Senior Advisor
E: avounatsou@sev.org.gr
T: +30 211 500 6109
Αυγή Οικονομίδου, Senior Advisor
E: aoikonomidou@sev.org.gr
T: +30 211 500 6130
Γιάννης Λαϊνάς, Senior Advisor
E: ilainas@sev.org.gr
T: +30 211 500 6114
Νινέττα Μανούση, Advisor
E: nmanousi@sev.org.gr
T: +30 211 500 6168
Σωτηρία Καλαντζή, Advisor
E: skalantzi@sev.org.gr
T: +30 211 500 6113

POTAMITISVEKRIS

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
E: info@potamitisvekris.com
T: +210 33 80 095, +30 210 33 80 000
Ομήρου 11, 10672, Αθήνα

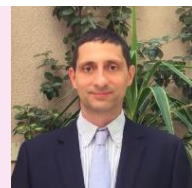
Οι παρεμβάσεις του μήνα

«Αντιπροσωπευτικές αγωγές ενώσεων καταναλωτών: τί αλλάζει σε σχέση με το υφιστάμενο καθεστώς;»

Γιώργος Διονυσόπουλος
Νομικός Σύμβουλος
Γενική Γραμματεία Εμπορίου Προστασίας και Καταναλωτή
Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

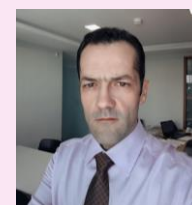
σελ. [2](#)

«Η ψηφιοποίηση των φορολογικών διαδικασιών αρωγός στη μείωση του κόστους φορολογικής συμμόρφωσης στην Ελλάδα»

Μιχάλης Μητσόπουλος
Διευθυντής Τομέα Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος και Ρυθμιστικών Πολιτικών ΣΕΒ

σελ. [9](#)

«Κατώτατος μισθός 2023: αύξηση διαθέσιμου εισοδήματος εργαζομένων και στήριξη ανταγωνιστικότητας επιχειρήσεων»

Σωτήρης Πέτρου
Advisor Τομέα Απασχόλησης και Αγοράς Εργασίας ΣΕΒ

σελ. [14](#)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 01. Επιχειρηματικό Περιβάλλον ..... σελ. [2](#)
- 02. Φορολογική νομοθεσία ..... σελ. [9](#)
- 03. Εργασιακές σχέσεις & εργατική νομοθεσία ..... σελ. [14](#)
- 04. Τα νέα από την ΕΕ ..... σελ. [15](#)
- 05. Προσεχώς ..... σελ. [15](#)

Το Μηνιαίο Δελτίο «Ρυθμιστικό Περιβάλλον & Επιχειρήσεις» συντάσσεται με την ευθύνη του Τομέα Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος & Ρυθμιστικών Πολιτικών του ΣΕΒ και την επιστημονική υποστήριξη της Δικηγορικής Εταιρείας «ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ ΒΕΚΡΗΣ». Αποτελεί μια ακόμη υπηρεσία του ΣΕΒ στα μέλη του και περιλαμβάνει τρέχουσες νομοθετικές και ρυθμιστικές εξελίξεις τόσο στην Ελλάδα όσο και στην ΕΕ, διαβουλεύσεις, αποφάσεις ανεξάρτητων αρχών και φορέων καθώς και σημαντική νομολογία στα εργασιακά φορολογικά και ευρύτερα ζητήματα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την περίοδο αναφοράς από την 15η ημέρα του παρελθόντος μήνα έως και την 15η ημέρα του τρέχοντος μήνα. Για οποιαδήποτε πληροφορία και διευκρίνιση μπορείτε να επικοινωνήσετε με τη συντακτική Ομάδα.

Τα άρθρα που φιλοξενούνται στο παρόν δελτίο αποτελούν προϊόν προσωπικής επεξεργασίας των συντακτών τους και ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών ή απόψεων που περιλαμβάνουν.

Τα σημαντικά του μήνα

Ολοκληρώθηκε η διαβούλευση σ/ν για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και την προστασία του φυσικού και χωροταξικού περιβάλλοντος

Ρυθμίζονται ζητήματα ανάπτυξης και αδειοδότησης των ΑΠΕ, αξιοποιούνται λατομικοί χώροι, αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 και το 2050, τροποποιούνται επιμέρους χωροταξικές και πολεοδομικές διατάξεις, ρυθμίζονται μεμονωμένα ζητήματα που αφορούν την ανακύκλωση και διαχείριση αποβλήτων.

Περισσότερα στη σελ. [5](#)

Εισφορά μετοχών/εταιρικών μεριδίων σε μονομετοχική εταιρεία

Ο εισφέρων φυσικό πρόσωπο, μοναδικός μέτοχος ή εταίρος της λήπτριας εταιρείας δεν καταβάλλει φόρο υπεραξίας κατά το χρόνο εισφοράς των τίτλων αλλά κατά το χρόνο μεταβίβασης των νέων τίτλων, καθόσον τότε ως αξία κτήσης λαμβάνεται η αρχική αξία των εισφερόμενων τίτλων.

Περισσότερα στη σελ. [10](#)

Ψηφιακή κάρτα εργασίας

Ασφαλιστικές εταιρείες και εταιρείες παροχής ιδιωτικής προστασίας (security) ξεκίνησαν από 16.02 την εφαρμογή της Ψηφιακής Κάρτας εργασίας.

Περισσότερα στη σελ. [15](#)

01. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Γιώργος Διονυσόπουλος

Νομικός Σύμβουλος

Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή

Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

[LinkedIn](#)

«Το νέο πλαίσιο του Ν.5019/2023 για τις αντιπροσωπευτικές αγωγές»

Με το Ν. 5019/2023 ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2020/1828 σχετικά με τις αντιπροσωπευτικές αγωγές για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών. Οι αντιπροσωπευτικές αγωγές θεωρούνται ισχυρό, αποδοτικό και αποτελεσματικό μέτρο προστασίας των καταναλωτών και διόρθωσης αδυναμιών της αγοράς (market failure), ιδίως λόγω του αποτρεπτικού χαρακτήρα τους και της εξοικονόμησης διοικητικών εξόδων. Το οικονομικό όφελος που προκύπτει σχετίζεται με το χαμηλότερο κόστος και τη μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου, καθώς αποφεύγονται επιμέρους ατομικές αγωγές με παρόμοιες αξιώσεις. Οι νέες διατάξεις θα τεθούν σε ισχύ την 26.06.2023 και θα αντικαταστήσουν τις υφιστάμενες διατάξεις για τις συλλογικές αγωγές που προβλέπονται στο άρθρο 10 του Ν.2251/1994. Εκτός από τη λεκτική διαφοροποίηση («αντιπροσωπευτικές» αντί «συλλογικές») για την περιγραφή των αγωγών αυτών, οι σημαντικότερες αλλαγές που επιφέρει ο Ν.5019/2022 είναι οι ακόλουθες:

α) Ως προς τους νομιμοποιούμενους φορείς:

Νομιμοποιούμενοι φορείς για την άσκηση αντιπροσωπευτικών αγωγών είναι μόνο οι ενώσεις καταναλωτών που πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου και έχουν εγγραφεί στο μητρώο που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου. Η υφιστάμενη υποχρέωση των ενώσεων να διαθέτουν τουλάχιστον 500 ενεργά μέλη καταργείται, ωστόσο προβλέπονται συστηματικότερες διαδικασίες ελέγχου της συμμόρφωσής τους. Περαιτέρω, καταργείται η – χωρίς ιδιαίτερη πρακτική εφαρμογή – πρόβλεψη της δυνατότητας των επιμελητηρίων να ασκούν συλλογικές αγωγές.

β) Ως προς τα νομοθετήματα που μπορούν να αποτελέσουν βάση μιας αντιπροσωπευτικής αγωγής:

Ενώ μέχρι τώρα ο κατάλογος των νομοθετημάτων βάσει των οποίων μπορούσε να ασκήσει συλλογική αγωγή μια ένωση καταναλωτών ήταν ενδεικτικός, πλέον για λόγους ασφάλειας δικαίου η παράθεση των νομοθετημάτων είναι εξαντλητική.

γ) Ως προς την αγωγή αποζημίωσης:

Η σημαντικότερη αλλαγή σε σχέση με το υφιστάμενο πλαίσιο συνίσταται στην πρόβλεψη της δυνατότητας των ενώσεων καταναλωτών να ασκήσουν αποζημιωτική αντιπροσωπευτική αγωγή. Μεταξύ των δύο συστημάτων που προβλέπει η Οδηγία αναφορικά με τον τρόπο που θα δώσουν οι καταναλωτές τη συναίνεσή τους για να αντιπροσωπευθούν στη σχετική δίκη, δηλαδή του opt-in (ρητή συναίνεση) και του opt-out (σιωπηρή συναίνεση), ο νόμος 5019/2023 επέλεξε το πρώτο (opt-in). Η συναίνεση μπορεί να δοθεί σε τρία χρονικά σημεία: α) με την κατάθεση της αγωγής, β) με την κατάθεση των προτάσεων και γ) μετά την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης. Η δυνατότητα συναίνεσης και μετά την έκδοση απόφασης (late opt-in) αποτελεί μια σημαντική καινοτομία, καθώς πλέον δεν είναι απαραίτητη η έγερση νέας αγωγής από τον καταναλωτή. Θα αρκεί η κατάθεση στον προμηθευτή των σχετικών εγγράφων που προσδιορίζει η δικαστική απόφαση. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του προμηθευτή ο καταναλωτής θα έχει τη δυνατότητα να απευθυνθεί στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου η οποία αφού ελέγξει τη βασιμότητα του σχετικού αιτήματος θα δύναται να επιβάλει κυρώσεις σύμφωνα με την ακολουθούμενη διοικητική διαδικασία. Η ύπαρξη αποτελεσματικών συλλογικών μέσων επιβολής είναι σημαντική για τους καταναλωτές, αλλά και για τους προμηθευτές, καθώς η έλλειψη τέτοιων μέσων θα οδηγούσε σε στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των προμηθευτών που διαπράττουν παραβάσεις και των συμμορφούμενων προμηθευτών. Ο Ν. 5019/2023 εκσυγχρονίζει το ρυθμιστικό πλαίσιο, βελτιώνοντας την πρόσβαση των καταναλωτών στη δικαιοσύνη, παρέχοντας ταυτόχρονα τις απαραίτητες εγγυήσεις για την αποφυγή καταχρηστικών πρακτικών με σκοπό τη μέγιστη ασφάλεια δικαίου για καταναλωτές και προμηθευτές.

Ανοιχτές και Ολοκληρωμένες Διαβουλεύσεις

Ενέργεια

Η ΡΑΕ θέτει σε δημόσια διαβούλευση:

α) έως την **03.03.2023** το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Δικτύου Διανομής Λοιπής Ελλάδας για την περίοδο 2023-2027.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

β) έως την **03.03.2023** το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Δικτύου Διανομής Αττικής για την περίοδο 2023-2027.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

γ) έως την **03.03.2023** το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Δικτύου Διανομής Θεσσαλονίκης και του Δικτύου Διανομής Θεσσαλίας για την περίοδο 2023-2027.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

δ) έως την **10.03.2023** την εισήγηση του Διαχειριστή ΕΣΜΗΕ για την τροποποίηση του Εγχειριδίου Χρεώσεων Χρήσης Συστήματος.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση της ΡΑΕ σχετικά με:

α) την δοκιμή καλής λειτουργίας της Εγκατάστασης Φόρτωσης Βυτιοφόρων ΥΦΑ.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

β) τον Κανονισμό Τιμολόγησης του Ανεξάρτητου Συστήματος Φυσικού Αερίου Αλεξανδρούπολης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

γ) για την «Σύμβαση Ευκαιριακών Φορτίων» του Ανεξάρτητου Συστήματος Φυσικού Αερίου Αλεξανδρούπολης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

δ) την εισήγηση της ΔΕΔΔΗΕ για το Σχέδιο Ανάπτυξης του Δικτύου περιόδου 2022-2026.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ε) τις τεχνικές προδιαγραφές του σχεδίου Διακήρυξης που αφορά την «Συμβουλευτική υποστήριξη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας ως της την αξιολόγηση και αναθεώρηση της σχεδιασμού της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας της ΕΕ».

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Τηλεπικοινωνίες

Η ΕΕΤΤ θέτει σε δημόσια διαβούλευση:

α) έως την **07.03.2023** την μεθοδολογία υπολογισμού του μεσοσταθμικού κόστους κεφαλαίου του τεχνοοικονομικού bottom up μοντέλου LRIC+ για τον υπολογισμό των τιμών των προϊόντων των αγορών μισθωμένων γραμμών χονδρικής.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

β) έως την 10.03.2023 την πανελλαδική αξιοποίηση αυτοματοποιημένων θυρίδων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο «Μετονομασία της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας σε Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων, διεύρυνση του αντικειμένου της με αρμοδιότητες επί των υπηρεσιών ύδατος και της διαχείρισης αστικών αποβλήτων και ενίσχυση της υδατικής πολιτικής». Με το εν λόγω σχέδιο νόμου επιχειρείται η ορθολογική ρύθμιση της παροχής υπηρεσιών ύδρευσης και επεξεργασίας αστικών αποβλήτων, ιδίως ως προς την οργάνωση, τις παρεχόμενες υπηρεσίες, το κόστος και την τιμολόγησή τους, μέσα από την ανάθεση σχετικών αρμοδιοτήτων εποπτείας και ελέγχου, στη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.), όπως μετονομάζεται πλέον η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ)

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτρική Ενέργεια

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο «Εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για την χρήση και παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές – ενσωμάτωση των Οδηγιών ΕΕ 2018/2001 και 2019/944». Το νομοσχέδιο αποσκοπεί στην ενσωμάτωση του ευρωπαϊκού πλαισίου που αφορά στους εθνικούς στόχους, τα καθεστώτα στήριξης, θέματα πληροφόρησης και κατάρτισης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), τις Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας, τις λεπτομέρειες σύστασης και λειτουργίας τους και την αυτοκατανάλωση. Επίσης, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις εγγυήσεις προέλευσης, τα κοινά καθεστώτα στήριξης και τα έργα ΑΠΕ, τις ΑΠΕ στον τομέα των μεταφορών και στη θέρμανση και ψύξη και τροποποιούνται σχετικές ρυθμίσεις του ν. 3468/2006 (Α' 129). Τέλος ορίζεται η έννοια των ανανεώσιμων αερίων ρυθμίζοντας ταυτόχρονα και τη δυνατότητα πρόσβασής τους στα δίκτυα και τις υποδομές φυσικού αερίου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Πολυνομοσχέδιο| Αναπτυξιακές, επενδυτικές ρυθμίσεις, θέματα καταναλωτή

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση πολυνομοσχεδίου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών με τίτλο «Διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και τη στήριξη της επιχειρηματικότητας και του τουρισμού». Το πολυνομοσχέδιο περιλαμβάνει μία σειρά διατάξεων σε ποικίλα πεδία πολιτικής όπως ενδεικτικά: α) ωρίμανση συμβάσεων του Αναπτυξιακού Προγράμματος Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας, β) ανάθεση των συμβάσεων του Αναπτυξιακού Προγράμματος Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας του ν. 4799/2021, γ) ηλεκτρονική Υπηρεσία Μίας Στάσης και έλεγχος νομιμότητας, δ) πιστοποίηση της υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) ή του εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των επενδυτικών σχεδίων των ν. 4399/2016, 3908/2011 και 3299/2004, ε) αξιοποίηση κινήτρου φορολογικής απαλλαγής σε επενδυτικά σχέδια των ν. 3908/2011 και 4399/2016, στ) διασφάλιση έκτασης Επιχειρηματικού Πάρκου – παροχή ανταποδοτικών υπηρεσιών από την Εταιρεία Ανάπτυξης και Διαχείρισης Επιχειρηματικού Πάρκου, η) ανακοινώσεις μείωσης τιμών στους καταναλωτές, θ) χρονική επέκταση της ισχύος της πρωτοβουλίας «το καλάθι του νοικοκυριού».

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΑΠΕ και προστασία του φυσικού και χωροταξικού περιβάλλοντος

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο «Διατάξεις για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την προστασία του φυσικού και χωροταξικού περιβάλλοντος». Το εν λόγω σχέδιο νόμου περιλαμβάνει διατάξεις επί **χωροταξικών και πολεοδομικών ζητημάτων** όπως ενδεικτικά: α) ζητήματα σχετικά με τη σύνδεση με το υφιστάμενο κοινόχρηστο οδικό δίκτυο επενδύσεων που προωθούνται μέσω Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων, β) παράταση ισχύος της προέγκρισης Οικοδομικών Αδειών από ένα σε δύο έτη, γ) ρύθμιση του πλαισίου εγκατάστασης των Data Centers. Διατάξεις για την **προστασία του περιβάλλοντος και τις Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες**, όπως ενδεικτικά: α) θέσπιση μέτρων για την προστασία της φύσης, μέσω της δημιουργίας, της αποκατάστασης, της καλύτερης διαχείρισης και της επέκτασης των προστατευόμενων περιοχών, β) προσδιορισμό στρατηγικών στόχων και λήψη μέτρων, κυρίως μέσω του πολεοδομικού σχεδιασμού για την αποκατάσταση των αστικών οικοσυστημάτων, μέσω της παρεμπόδισης περαιτέρω απομείωσης των αστικών χώρων πρασίνου. Διατάξεις αναφορικά με **τους λιμένες εξυπηρέτησης βιομηχανικών εγκαταστάσεων και τις χερσαίες ζώνες λιμένων**, όπως ενδεικτικά: α) ζητήματα σχετικά με την επισκευή για αποκατάσταση ζημιών από ακραία φυσικά φαινόμενα σε βιομηχανικές λιμενικές εγκαταστάσεις, β) παροχή δυνατότητας σε Βιομηχανικές επιχειρήσεις, που χρησιμοποιούν λιμενικές εγκαταστάσεις σε παραχωρούμενες εκτάσεις αιγιαλού και παραλίας και εν γένει θαλάσσιο χώρο να κατασκευάσουν ράμπες. Διατάξεις αναφορικά με **το πλαίσιο ανάπτυξης και αδειοδότησης των ΑΠΕ**, όπως ενδεικτικά: α) ζητήματα αδειοδότησης των Υβριδικών Σταθμών στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά, β) πρόβλεψη για διαδικασίες χορήγησης «άδειας δόμησης» από τις Υπηρεσίες του ΥΠΕΝ για τους υπόγειους ΥΗΣ, γ) παροχή δυνατότητας σε σταθμούς που θέλουν να προβούν σε ριζική ανανέωση να αυξήσουν το όριο ισχύος των σταθμών στο 15% από 10% που ίσχυε μέχρι σήμερα, δ) παροχή δυνατότητας κήρυξης απαλλοτρίωσης και για τμήματα του γηπέδου ασφαλείας αιολικών σταθμών, προκειμένου να διασφαλιστεί η υλοποίηση των έργων και η έκδοση της απαιτούμενης Άδειας Εγκατάστασης, ε) θεσμοθέτηση της έννοιας των Περιοχών Πρώτης Επιλογής για την εγκατάσταση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, στ) καθορισμός της διαδικασίας επανέκδοσης βεβαίωσης περί επιτρεπτού της χωροθέτησης Πιλοτικών Θαλάσσιων Πλωτών Φωτοβολταϊκών Σταθμών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Πρόσφατες Νομοθετικές εξελίξεις

Καταναλωτές

Δημοσιεύθηκε ο **ν. 5019/2023** με τίτλο «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/1828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2020 «σχετικά με τις αντιπροσωπευτικές αγωγές για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών και για την κατάργηση της οδηγίας 2009/22/ΕΚ», **ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών, ρυθμιστικό πλαίσιο για την παλαίωση οίνων και άλλες επείγουσες διατάξεις για την ενίσχυση της ανάπτυξης**».

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ενέργεια

α) Τροποποιήθηκε προγενέστερη απόφαση σχετικά με τον **καθορισμό πλαισίου προτεραιότητας στην χορήγηση οριστικών Προσφορών Σύνδεσης για σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ και σταθμούς αποθήκευσης από τον Διαχειριστή του Δικτύου και τον Διαχειριστή του Συστήματος**, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως κορεσμένα δίκτυα κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

β) Τροποποιήθηκαν προγενέστερες αποφάσεις σχετικά με την **χορήγηση επιδότησης από το Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης της τιμολογητέας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας** των μη οικιακών, των οικιακών καταναλωτών και των καταναλωτών ειδικών τιμολογίων τους μήνες **Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2022**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

γ) Τροποποιήθηκε προγενέστερη απόφαση σχετικά με την **έκτακτη εισφορά στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας του άρθρου 37 του ν. 4936/2022**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ΕΣΠΑ

Καθορίστηκαν οι **διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Διεθνής Εμπορική Διαιτησία

Δημοσιεύθηκε ο **ν. 5016/2023** για την **Διεθνή Εμπορική Διαιτησία**. Στον νόμο περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για την λειτουργία του Ελεγκτικού Συνεδρίου και άλλες διατάξεις που αφορούν, μεταξύ άλλων, τον προσδιορισμό της εκτίμησης της αξίας απαλλοτριωμένου ακινήτου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Φαρμακευτική Δαπάνη

Τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε προγενέστερη απόφαση σχετικά με **την διαδικασία, τους όρους και τις προϋποθέσεις συμψηφισμού αυτόματης επιστροφής φαρμακευτικής δαπάνης με ποσοστά επί των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης και των δαπανών επενδυτικών σχεδίων ανάπτυξης προϊόντων ή υπηρεσιών ή γραμμών παραγωγής, και καθορίστηκε ανώτατο ποσό για τις δαπάνες περιόδου 01.01.2021-31.07.2021**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Διεθνή Πρότυπα

Εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων το κείμενο μετάφρασης στην ελληνική γλώσσα του **Διεθνούς Προτύπου Συναφών Υπηρεσιών 4400 (Αναθεωρημένο)/Αναθέσεις Προσυμφωνημένων Διαδικασιών**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Απευθείας Γραμμή

Δημοσιεύθηκε από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο **Κανονισμός Αδειών για την Κυριότητα και την Διαχείριση Απευθείας Γραμμής ηλεκτρικής ενέργειας**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Εκπομπές Αερίων Θερμοκηπίου

Καθορίστηκε ο **τρόπος κατανομής εσόδων από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για το έτος 2023**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων

Τροποποιήθηκε προγενέστερη απόφαση σχετικά με ρυθμίσεις ειδικών θεμάτων για την **πρόσβαση στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων** των άρθρων 20 και 21 του ν. 4557/2018.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Χώροι Φύλαξης Βρεφών εντός των Επιχειρήσεων

Καθορίστηκε το περιεχόμενο, οι όροι και οι προϋποθέσεις για την υλοποίηση της Δράσης «**Δημιουργία χώρων φύλαξης βρεφών εντός επιχειρήσεων**», σύμφωνα με τα άρθρα 58 έως 60 του ν. 4921/2022.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Υπαίθρια Διαφήμιση

Όροι και οι προϋποθέσεις για την **προβολή υπαίθριας διαφήμισης σε ζώνες αεροδρομίων**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Καλάθι του Νοικοκυριού

Καθορίστηκαν οι κατηγορίες προϊόντων που εντάσσονται στο «**καλάθι του νοικοκυριού**», η **συχνότητα αποστολής τους καταλόγου προϊόντων από τους υπόχρεους, ο καθορισμός διαδικασίας είσπραξης των προστίμων** και ειδικότερα ζητήματα για την εφαρμογή του άρθρου 87 του ν. 4986/2022.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αποφάσεις Ανεξάρτητων Αρχών & Οργάνων

Ενέργεια

Με απόφαση της ΡΑΕ:

α) Εγκρίθηκε η **Πρότυπη Σύμβαση** για την **αποζημίωση/χρέωση των Υπόχρεων της Δράσης Δ3 του Σχεδίου Προληπτικής Δράσης**, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 73 του ν. 4001/2011.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

β) Τροποποιήθηκε ο **Κώδικας Διαχείρισης του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας** για την εισαγωγή Παραρτήματος με Ρυθμιστικές Οδηγίες αναφορικά με την Έκθεση Απόδοσης Λειτουργίας του ΕΣΜΗΕ με **Κύριους Δείκτες Απόδοσης (KPIs)**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

γ) Εγκρίθηκε το **επικαιροποιημένο Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης** σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 σχετικά με τα **μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

δ) Εγκρίθηκε η **Σύμβαση Επαυξημένης Δυναμικότητας στο Σημείο Διασύνδεσης με τον ΤΑΡ «Νέα Μεσημβρία»**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ε) Καθορίστηκαν οι λεπτομέρειες εφαρμογής του Κεφαλαίου 5 του Κώδικα του Διαχειριστή ΑΕΠ και Εγγυήσεων Προέλευσης αναφορικά με τον **τρόπο υπολογισμού του Υπολειπόμενου Ενεργειακού Μείγματος της χώρας και του Ενεργειακού Μείγματος των Προμηθευτών.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

στ) Εγκρίθηκαν οι κανόνες και οι διαδικασίες για την **διεξαγωγή δοκιμών καλής λειτουργίας της Εγκατάστασης Φόρτωσης Φορτηγών ΥΦΑ.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

ζ) Καθορίστηκε η διαδικασία, οι όροι και τα κριτήρια επιλογής με πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος υποψηφίων Προμηθευτών για τις **υπηρεσίες Τελευταίου Καταφυγίου Φυσικού Αερίου.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

η) Εγκρίθηκε η **απόκλιση των τεchnοοικονομικών στοιχείων για το τεχνικό ελάχιστο παραγωγής για συγκεκριμένες θερμικές μονάδες της ΔΕΗ Α.Ε. στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

θ) Επικαιροποιήθηκαν Σχετικά Σημεία του **Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Επικοινωνίες

Με απόφαση της ΕΕΤΤ:

α) Τροποποιήθηκε ο **Κανονισμός Όρων Χρήσης Ραδιοφάσματος.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

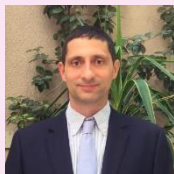
β) Ορίστηκε **Εθνική Αγορά παροχής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης**, καθορίστηκαν οι επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά και οι υποχρεώσεις αυτών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

02. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Μιχάλης Μητσόπουλος

Διευθυντής Τομέα Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος και Ρυθμιστικών Πολιτικών

ΣΕΒ

[Linkedin](#)

«Η ψηφιοποίηση των φορολογικών και λογιστικών διαδικασιών κατατάσσει την Ελλάδα σε ευνοϊκή θέση, σε σχέση με τα λοιπά κ-μ, ως προς το κόστος συμμόρφωσης με τη φορολογική νομοθεσία»

Πρόσφατη [έρευνα Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου](#) αξιολογεί τα περιθώρια μείωσης του κόστους συμμόρφωσης με τη φορολογική νομοθεσία στα κράτη μέλη, επιχειρηματολογώντας υπέρ της εναρμόνισης του ορισμού της φορολογικής βάσης (με ενδεικτικές παραπομπές σε ειδικούς που αναφέρουν στο τέλος στην εναρμόνιση στα πλαίσια αποσβέσεων, αλλά όχι κινήτρων και επιδοτήσεων). Η έρευνα εξετάζει στα διάφορα κράτη μέλη τη συμμόρφωση με το φορολογικό πλαίσιο καταρχήν στις ώρες που ασχολείται ένας φορολογικός σύμβουλος, και στην αμοιβή του για αυτές, ώστε μια επιχείρηση να ολοκληρώσει τις διαδικασίες που απαιτούνται για να εκπληρώσει υποχρεώσεις της σε θέματα φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων (ΦΕΝΠ), ΦΠΑ, φόρους ακινήτων, μισθοδοσία και τοπικούς φόρους.

Αξιολογείται ότι το κόστος συμμόρφωσης προκύπτει κυρίως από τον ΦΕΝΠ, των ΦΠΑ και την απασχόληση προσωπικού. Έχει ενδιαφέρον ότι η χρήση στοιχείων του 2022 από έρευνα της VVA/KPMG σε περίπου 2.200 εταιρείες **καταγράφει την Ελλάδα σε ευνοϊκή θέση, με σχετικά χαμηλό κόστος στις δυο κύριες παραμέτρους**: 10^ο χαμηλότερο κόστος στην ΕΕ-27 συν το ΗΒ για ΦΕΝΠ και το 9^ο χαμηλότερο για ΦΠΑ. Η εξέλιξη αυτή εκτιμάται από εμάς ότι συνδέεται με τις μεταρρυθμίσεις των τελευταίων ετών, περιλαμβανομένης της εκτενής ψηφιοποίησης διαδικασιών από την ΑΑΔΕ. Από την άλλη, σε ότι αφορά το **κόστος των ελέγχων η Ελλάδα διατηρεί κόστος άνω του μέσου όρου**: το 11^ο υψηλότερο ιδιωτικό κόστος συμμόρφωσης τόσο για ΦΕΝΠ όσο και ΦΠΑ και το 5^ο υψηλότερο για τη συμμόρφωση με φόρους που επιβαρύνουν την απασχόληση. Στην Ελλάδα καταγράφεται ως ιδιαίτερα υψηλό και το κόστος που σχετίζεται με τους ελέγχους φόρων σε ακίνητα και τοπικών φόρων. Σχετικά η **μελέτη αναφέρει τη σημασία του κόστους που προκύπτει από τους ελέγχους καθώς και το ότι ο ορισμός του φορολογικού αδικήματος διαφέρει σημαντικά από χώρα σε χώρα, όπως και οι προβλεπόμενες ποινές**. Αυτά τονίζουν ότι οδηγούν σε διαφοροποιήσεις στο κόστος για τις επιχειρήσεις για διάφορους λόγους όπως:

- Η έλλειψη σαφήνειας ορισμών οδηγεί σε αβεβαιότητα λόγω υποκειμενικότητας κατά ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου.
- Η διεύρυνση των πράξεων που θεωρούνται παράνομες, ενδεικτικά με επέκταση στις πράξεις που θεωρούνται ποινικά αδικήματα και δεν επισύρουν μόνο διοικητικές κυρώσεις, αυξάνει το κόστος στην περίπτωση που η συμμόρφωση τελικά δεν επετεύχθη, ενδεικτικά επειδή έγιναν λάθη κατά την υποβολή της δήλωσης.
- Οι διαφορές σε ορισμούς ανά χώρα επιβαρύνουν τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε περισσότερες από μία χώρες.

Τονίζεται ότι παράμετροι όπως αυτές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν αξιολογείται ένα φορολογικό σύστημα και να μην αξιολογούνται μόνο απομονωμένα οι φορολογικοί νόμοι.

Από δεδομένα που παρατίθενται από ευρωβαρόμετρο του 2019 (και συνεπώς δεν αξιολογούνται για την Ελλάδα πέρα από το ότι το 2019 η θέση της ήταν δυσμενής καθώς δεν αποτυπώνεται η πρόοδος που υπήρξε από τότε) η μελέτη καταλήγει σε ορισμένα επί της αρχής συμπεράσματα:

- Στις χώρες που οι συχνές αλλαγές στη νομοθεσία αξιολογείται ότι αποτελούν πρόβλημα, τείνει να αποτελεί πρόβλημα και η πολυπλοκότητα της νομοθεσίας.
- Ως ποσοστό του κύκλου εργασιών η συμμόρφωση με τη φορολογική νομοθεσία επιβαρύνει περισσότερο τις μικρότερες επιχειρήσεις, καθώς τα κόστη συμμόρφωσης έχουν σημαντικά σταθερά κόστη που δεν αλλάζουν ανάλογα με το μέγεθος και τα κόστη αυξάνονται για τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις, αλλά με σχετικά χαμηλότερο ρυθμό από ότι αυξάνει το μέγεθος. Το πεδίο που εκτιμάται ότι μπορεί να βοηθηθεί με τη ψηφιοποίηση και κατάλληλη αξιοποίηση αυτής αλλά και όρια για απλοποιημένες διαδικασίες.
- Σε ορισμένες χώρες η χρήση SPVs μειώνει σημαντικά το κόστος συμμόρφωσης για ομίλους που χρησιμοποιούν το σχετικό εργαλείο.

Εμείς μπορούμε να συμπεράνουμε όμως ότι, **συνολικά, καταγράφεται ότι η ψηφιοποίηση των φορολογικών διαδικασιών το 2022 ήδη κατατάσσει την Ελλάδα σε ευνοϊκή θέση σε κρίσιμες παραμέτρους** (μια βελτίωση που κατέγραψε και η έρευνα Business Pulse που πραγματοποιεί η MRB για λογαριασμό του ΣΕΒ), **αλλά παραμένει η ανάγκη για παραπέρα πρόοδο ειδικά στα ζητήματα που αφορούν τους φορολογικούς ελέγχους και το κόστος συμμόρφωσης που προκύπτει από αυτούς**, κόστος που σχετίζεται και με ζητήματα σαφήνειας, αντικειμενικότητας και μειωμένης αβεβαιότητας.

Ανοιχτές και Ολοκληρωμένες Διαβουλεύσεις

Εισφορά μετοχών/εταιρικών μεριδίων σε μονομετοχική εταιρεία – Επιλογή φορολόγησης σε εκμισθώσεις ακινήτων

Ψηφίστηκε ο ν.5024/2023 με τον οποίο μεταξύ άλλων: **α)** θεσπίζεται ειδική ρύθμιση σχετικά με την αναβολή επιβολής φόρου υπεραξίας κατά την εισφορά τίτλων σε λήπτη - ημεδαπό ή αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα στην περίπτωση που ο εισφέρων είναι ο μοναδικός μέτοχος ή εταίρος του λήπτη, **β)** αίρεται ο περιορισμός της χρήσης του ακινήτου για χρονικό διάστημα τουλάχιστον εννέα (9) ετών, προκειμένου να θεωρηθεί ως αγαθό επένδυσης για την εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα ΦΠΑ.

Για το ιστορικό του ν/σ πιάστε [εδώ](#) και για το ν.5024/2023 πιάστε [εδώ](#)

Πρόσφατες Νομοθετικές εξελίξεις

Φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής – Υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος

Δόθηκαν διευκρινίσεις για τη δυνατότητα υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικών κατοίκων αλλοδαπής, οι οποίοι δεν διαθέτουν ταχυδρομική διεύθυνση στην Ελλάδα και δεν έχουν ορίσει στο φορολογικό μητρώο της ΑΑΔΕ φορολογικό εκπρόσωπο σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 8 Κ.Φ.Δ. (ν.4987/2022).

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Επιστρεπτέα προκαταβολή – Παράταση προθεσμίας υποβολής δικαιολογητικών και επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών

Τροποποιήθηκαν οι κοινές υπουργικές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων σχετικά με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις χορήγησης ενίσχυσης με τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης της νόσου του κορωνοϊού COVID-19. Συγκεκριμένα, η **επιχείρηση ενισχύεται βάσει του Προσωρινού Πλαισίου, μπορεί να υποβάλει, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας «myBusinessSupport», μέχρι την 31η Μαΐου 2023** τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Παράλληλα, για τα ποσά που βεβαιώθηκαν ως αχρεωστήτως καταβληθέντα μέχρι και 2 Νοεμβρίου 2022, η προθεσμία καταβολής παρατάθηκε ως την 30η Ιουνίου 2023.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Βεβαιώσεις αποδοχών, αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα, εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα

Καθορίστηκε ο τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα για το φορολογικό έτος 2022, ενώ προβλέφθηκε και η ηλεκτρονική υποβολή αυτών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αποδεικτικό ενημερότητας για καταβολή ενισχύσεων μέσω voucher σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Δόθηκαν διευκρινήσεις αναφορικά με τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας για την καταβολή ενισχύσεων μέσω «voucher» σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 4918/2022

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Διασυνοριακές διαδικασίες αφερεγγυότητας

Παρατέθηκαν οι βασικοί κανόνες του δικαίου της Ε.Ε. που ισχύουν στις διαδικασίες αφερεγγυότητας που κηρύσσονται σε κράτη μέλη της και αφορούν, ιδίως, την αναγνώριση των διαδικασιών αυτών σε άλλα κράτη μέλη, την ενημέρωση των αλλοδαπών πιστωτών για την υπαγωγή οφειλέτη τους σε διαδικασία αφερεγγυότητας σε άλλο κράτος μέλος και τη δυνατότητα συμμετοχής τους σε αυτήν για την είσπραξη των απαιτήσεών τους.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Νομολογία και Γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ**ΣΤΕ 2207/2021|Η έκδοση τιμολογίου μετά τον έλεγχο δεν θεραπεύει τη διαπιστωθείσα παράβαση ΚΒΣ**

Με τη με αριθμό 2207/2021 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας έγινε δεκτό ότι εάν κατά την διάρκεια ελέγχου του ΚΒΣ διαπιστωθεί ότι ο **επιτηδευματίας δεν έχει εκδώσει τιμολόγιο για παροχή υπηρεσίας, η οποία αφορά αμοιβή βέβαιη και εκκαθαρισμένη υπό την εκτεθείσα έννοια, νομίμως, κατ' αρχήν, η φορολογική αρχή επιβάλλει την προβλεπόμενη χρηματική κύρωση** (πρόστιμο ισόποσο με την αξία της αποκρυβείσας συναλλαγής). Η έκδοση του τιμολογίου παροχής υπηρεσιών εντός της οικείας διαχειριστικής περιόδου αλλά σε χρόνο μεταγενέστερο του ελέγχου κατά τον οποίο διαπιστώθηκε η μη έκδοσή του, δεν ασκεί επιρροή στην, κατά τα ανωτέρω, στοιχειοθέτηση του διοικητικού αδικήματος της απόκρυψης συναλλαγής.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 1586/2022|Κριτήρια ορθού εντοπισμού του τόπου και του είδους της δραστηριότητας την οποία ασκεί ο υποκείμενος στο φόρο (μόνιμη εγκατάσταση)

Με τη με αριθμό 1586/2022 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας έγινε δεκτό ότι οι **ίδιοι πόροι δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται ταυτόχρονα τόσο για την παροχή όσο και για τη λήψη των ίδιων υπηρεσιών, ήτοι δεν μπορεί να ταυτίζονται οι ανθρώπινοι και τεχνικοί πόροι τόσο του παρέχοντος όσο και του λήπτη της ίδιας υπηρεσίας**, δεδομένου, άλλωστε, ότι κατ' αρχήν δεν είναι δυνατόν ένας υποκείμενος στον φόρο να αποτελεί ο ίδιος τη μόνιμη εγκατάσταση άλλου υποκείμενου στον φόρο. Τούτο, ωστόσο, δεν αποκλείει την περίπτωση ένας υποκείμενος στον φόρο να έχει στενή και μόνιμη πρόσβαση στους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους άλλου υποκείμενου στον φόρο, ο οποίος μπορεί, ως προς την με τον τρόπο αυτή θεμελιούμενη μόνιμη εγκατάσταση, να λογίζεται ταυτόχρονα, από άλλη σκοπιά, και ως παρέχων υπηρεσίες.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 2216/2021|Το πρόστιμο του άρθρου 5 παρ. 10 περ. β' του ν. 2523/1997 συνιστά διοικητική κύρωση έχουσα «ποινικό» χαρακτήρα κατά την Ε.Σ.Δ.Α. καθώς επιβάλλεται παράλληλα με την οριζόμενη στο άρθρο 19 παρ. 1 του ίδιου ν. 2523/1997 ποινική κύρωση

Με τη με αριθμό 2216/2021 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε ότι το επιβαλλόμενο με τις διατάξεις του ν. 2523/1997 πρόστιμο λόγω έκδοσης ή λήψης εικονικών φορολογικών στοιχείων έχει ποινικό χαρακτήρα, ενόψει της φύσης των συγκεκριμένων παραβάσεων, που εμπεριέχουν αναμφισβήτητα δόλια συμπεριφορά του εκδότη ή λήπτη, καθώς και της βαρύτητας των προβλεπόμενων για τις συγκεκριμένες παραβάσεις διοικητικών κυρώσεων, και ότι, επομένως, σε περίπτωση επιβολής τέτοιου προστίμου, παράγεται δέσμευση των διοικητικών δικαστηρίων από αμετάκλητη αθωωτική απόφαση ποινικού δικαστηρίου που αφορά στα αυτά πραγματικά περιστατικά. Για τον ίδιο λόγο, το **διοικητικό δικαστήριο οφείλει να λαμβάνει υπόψη τυχόν αμετάκλητη αθωωτική απόφαση του ποινικού δικαστηρίου, η οποία αφορά την ποινική κατηγορία «για αποδοχή εικονικών φορολογικών στοιχείων, δηλαδή στοιχείων που εκδόθηκαν για συναλλαγές ανύπαρκτες στο σύνολό τους, με σκοπό την απόκρυψη φορολογητέας ύλης», την ίδια, δηλαδή, παράβαση πρόστιμα Κ.Β.Σ., ενώ δεσμεύεται από αυτή και δεν μπορεί να απόσχει από το περιεχόμενό της.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 2562-2563/2022|Αντισυνταγματική η φορολόγηση αφορολόγητων αποθεματικών Α.Ε.

Με τις με αριθμούς 2562-2563/2022 αποφάσεις της Ολομέλειας Συμβουλίου της Επικρατείας έγινε δεκτό ότι η ρύθμιση της παρ. 12 του άρθρου 72 του ν. 4172/2013 (Κ.Φ.Ε.), ασχέτως του ότι με αυτήν θεσπίζονται φορολογικοί συντελεστές (15% και 19%), οι οποίοι είναι μικρότεροι των γενικώς ισχυόντων στη φορολογία εισοδήματος, συνιστά αναδρομική επαχθή μεταβολή του φορολογικού καθεστώτος των επιχειρήσεων στις οποίες αναφέρεται. Και τούτο διότι επιβάλλεται, πάντως, αμέσως και υποχρεωτικώς, φόρος εισοδήματος για ύλη η οποία κατά τον σχηματισμό της και μέχρι τη δημοσίευσή της ως άνω ν. 4172/2013 ήταν αφορολόγητη, εξαρτώμενη, για την υπαγωγή της σε φόρο, από γεγονότα μελλοντικά και κατ' αρχήν συναπτόμενα με τη βούληση των ως άνω νομικών προσώπων, (διανομή ή κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών ή διάλυση της επιχείρησης). Συνεπώς, οι διατάξεις της παρ. 12 του άρθρου 72 του ν. 4172/2013 (Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος), καθ' ο μέρος η **θεσπιζόμενη με αυτές φορολογική υποχρέωση εκτείνεται πέραν του προηγούμενου της επιβολής έτους, καταλαμβάνοντας αποθεματικά που είχαν σχηματισθεί πριν από την 1η.1.2012, αντίκεινται προς τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 78 του Συντάγματος και, κατά συνέπεια, είναι μη εφαρμοστέες.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 846/2022|Οριστική παύση χρησιμοποίησης επενδυτικού αγαθού εντός πενταετίας

Με τη με αριθμό 846/2022 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας έγινε δεκτό ότι **κάθε επιγενόμενη μεταβολή των δεδομένων στα οποία στηρίχθηκε το δικαίωμα έκπτωσης συνεπάγεται διενέργεια διακανονισμού εντός πενταετούς προθεσμίας, με μόνες εξαιρέσεις τη μη πληρωμή, την απώλεια, την κλοπή και την καταστροφή του αγαθού, αλλά και την περίπτωση κατά την οποία ο υποκείμενος δεν έχει πρόθεση να το χρησιμοποιεί για να διενεργεί φορολογητέες πράξεις.** Κοινό στοιχείο των εξαιρετικών αυτών περιπτώσεων είναι ότι αποκλειστικά και μόνον αυτό τούτο το πράγμα έχει εκλείψει, η έννομη σχέση όμως που το συνδέει με τον υπόχρεο (αξίωση για καταβολή του τιμήματος, κυριότητα, ή άλλη έννομη σχέση) δεν έχει μεταβληθεί, οι δε παρεκκλίσεις αυτές ρυθμίζονται εξαντλητικά στο νόμο. Αντιθέτως, υφίσταται, καταρχήν, μεταβολή αν, με οποιοδήποτε τρόπο και για οποιονδήποτε λόγο, έστω και λόγω περιστάσεων ανεξάρτητων από τη βούληση του υποκειμένου στον φόρο, έχει πλέον διαρραγεί (οριστικά) ο στενός και άμεσος δεσμός που πρέπει να υπάρχει μεταξύ φορολογηθείσας εισροής και φορολογητέων εκροών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 1668/2022|Παραγραφή μεταφοράς πιστωτικού υπολοίπου Φ.Π.Α.

Με τη με αριθμό 1668/2022 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας έγινε δεκτό ότι **κρίσιμο χρονικό σημείο της έναρξης του χρόνου παραγραφής για οποιαδήποτε απαίτηση κατά του Δημοσίου είναι το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο όχι μόνο γεννήθηκε αλλά και κατέστη δυνατή η δικαστική επιδίωξη της οικείας απαίτησης**. Η δε **προθεσμία παραγραφής της ως άνω απαίτησης ορίζεται πενταετής**, κατ' άρ. 91 του Ν. 2362/1995 και όχι τριετής, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρ. 90 παρ. 2 του ίδιου νόμου, το οποίο εφαρμόζεται μόνο για τις περιπτώσεις αχρεώστητης καταβολής. Η ανωτέρω διάταξη του άρ. 90 του Ν. 2362/1995 **ισχύει δε και στην περίπτωση κατά την οποία ζητείται μεταφορά πιστωτικού υπολοίπου Φ.Π.Α. προς έκπτωση σε επόμενες χρήσεις, με περαιτέρω συνέπεια η προθεσμία παραγραφής να εκκινεί από το τέλος του έτους κατά το οποίο υποβλήθηκε η εκκαθαριστική δήλωση** (για τα έτη που ίσχυε η υποχρέωση υποβολής τέτοιας).

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 598/2022|Μέτρα διασφάλισης σε βάρος αντιπροέδρου νομικού προσώπου

Με τη με αριθμό 598/2022 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας έγινε δεκτό ότι η λήψη των προβλεπόμενων στο άρ. 46 ΚΦΔ διασφαλιστικών μέτρων δεν αποβλέπει απλώς και μόνον στη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων φυσικών προσώπων – εντεταλμένων στη Διοίκηση νομικών προσώπων, τα οποία (φυσικά πρόσωπα), ανεξαρτήτως της σχέσης που έχουν ή είχαν με το νομικό πρόσωπο, πάντως, κατά νόμο δεν είναι υπόχρεα να καταβάλουν τους οφειλόμενους από το νομικό αυτό πρόσωπο φόρους και από την περιουσία των οποίων, επομένως, δεν μπορούν να ικανοποιηθούν οι αξιώσεις του Δημοσίου ούτε με τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης. **Με το σκεπτικό αυτό έγινε δεκτό, στην κρινόμενη περίπτωση, ότι η αναιρεσίβλητη, παρά την ιδιότητά της ως αντιπροέδρου του νομικού προσώπου, δεν είχε αρμοδιότητα να διαχειρίζεται τις φορολογικές υποθέσεις της εταιρείας, καθόσον η αρμοδιότητα αυτή ανήκε στον πρόεδρο του νομικού προσώπου, ενώ η συνυπογραφή της ίδιας απαιτούνταν μόνο για συγκεκριμένες υποθέσεις, οι οποίες, μάλιστα, δεν ήταν φορολογικής φύσεως**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 2784/2022 - μέτρα διασφάλισης των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου - Αρχή της αναλογικότητας, υπέρμετροι περιορισμοί στο δικαίωμα ιδιοκτησίας και οικονομικής ελευθερίας

Με τη με αριθμό 2748/2022 απόφασή του το Συμβούλιο της Επικρατείας εξέτασε τη συμφωνία των σωρευτικά επιβαλλόμενων βάσει του άρ. 46 του ΚΦΔ μέτρων διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου με το άρ. 25 παρ. 1 του Συντάγματος (αρχή αναλογικότητας), καταλήγοντας στις εξής κρίσεις: **α)** η επιβολή σε βάρος του μη αποδόσαντος φόρους προσώπου του προς διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου μέτρου της μη παραλαβής ή μη χορήγησης εκ μέρους της φορολογικής διοίκησης εγγράφων που απαιτούνται για τη μεταβίβαση περιουσιακών του στοιχείων δεν πρέπει να εκτείνεται στο σύνολο της ακίνητης περιουσίας του φορολογουμένου, αλλά θα πρέπει η αξία των εν τοις πράγμασι δεσμευόμενων περιουσιακών στοιχείων να συναρτάται με το ύψος των μη αποδοθεισών φορολογικών επιβαρύνσεων τη διασφάλιση πληρωμής των οποίων εξυπηρετεί η επιβολή του ως άνω μέτρου και **β)** ότι η σωρευτική επιβολή τόσο του μέτρου της μη παραλαβής ή μη χορήγησης εκ μέρους της φορολογικής διοίκησης εγγράφων που απαιτούνται για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων του φορολογουμένου όσο και του μέτρου της δέσμευσης του 50% των καταθέσεων κλπ. τελεί σε συμφωνία με την αρχή της αναλογικότητας μόνο στην περίπτωση και στην έκταση κατά την οποία μόνη η επιβολή του μέτρου της δέσμευσης του 50% των λογαριασμών κλπ. δεν διασφαλίζει επαρκώς, ενόψει της αξίας των καταθέσεων, παρακαταθηκών και του περιεχομένου των θυρίδων, την πληρωμή των μη αποδοθέντων φόρων, ενόψει του ύψους αυτών. Η υπόθεση παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

03. ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ & ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Σωτήρης Πέτρος

Advisor Τομέα Απασχόλησης και Αγοράς Εργασίας

ΣΕΒ

[Linkedin](#)

«**Κατώτατος Μισθός 2023:** βελτίωση διαθέσιμου εισοδήματος εργαζομένων και ενίσχυση ανταγωνιστικότητας επιχειρήσεων»

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή¹ αναθεώρησε επί τα βελτίω τις προβλέψεις για την Ελλάδα το 2023-24, ωστόσο το 2023 παραμένει έτος με προκλήσεις για την κοινωνία, την οικονομία και τις επιχειρήσεις. Η εξασθένηση του ρυθμού ανάπτυξης, η γεωπολιτική αβεβαιότητα, η μεταβλητότητα στις τιμές ενέργειας και η αργή αποκλιμάκωση του πληθωρισμού δημιουργούν εύλογη ανησυχία. Ταυτόχρονα, το υψηλό επίπεδο της φορολογίας της μισθωτής εργασίας και των ασφαλιστικών εισφορών συρρικνώνουν το διαθέσιμο εισόδημα, επιβαρύνουν το μη μισθολογικό κόστος της εργασίας και δρουν ως αντικίνητρο για επίσημη εργασία. Σε αυτό το περιβάλλον, επιχειρήσεις δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας ισορροπώντας ανάμεσα στην αντιμετώπιση της δυσμενούς συγκυρίας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους. Η απόφαση για την αύξηση του κατώτατου μισθού από 1.4.2023, θα πρέπει να διέπεται από δυο κρίσιμες επιδιώξεις i) την αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος ii) την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας που δημιούργησαν οι επιχειρήσεις εν μέσω διαδοχικών κρίσεων. Η συνδυαστική υλοποίηση των παρεμβάσεων που ακολουθούν, μπορεί να συνεισφέρει σε αυτό:

Ορθολογικός υπολογισμός. Για τον καθορισμό του νέου κατώτατου μισθού, η Πολιτεία είναι χρήσιμο να συνυπολογίζει κοινωνικούς, οικονομικούς αλλά και αναπτυξιακούς παράγοντες όπως την οικονομική μεγέθυνση, το επίπεδο και την πορεία του πληθωρισμού, τις μεταβολές της παραγωγικότητας, τις αυξήσεις στον κατώτατο μισθό που προηγήθηκαν, τη διατήρηση του βιοτικού επιπέδου, την ευελιξία και την επίπτωση στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Εξορθολογισμός μη μισθολογικού κόστους εργασίας. Παρά τις μειώσεις των εισφορών ασφάλισης το 2019-2022, το σύνολο των ασφαλιστικών εισφορών παραμένει υψηλότερο από το μέσο όρο των ανεπτυγμένων οικονομιών του ΟΟΣΑ. Σε συνέπεια των δεσμεύσεων της τρέχουσας κυβερνητικής θητείας, υπάρχει περιθώριο για μείωσή τους κατά 0,6% με την ανακοίνωση του νέου επιπέδου του κατώτατου μισθού. Στην ίδια κατεύθυνση προτείνεται επιπλέον μείωση 3% την περίοδο 2024-2025 σε μια προσπάθεια σύγκλισης με το μέσο όρο του ΟΟΣΑ.

Αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των εργαζομένων. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ² η φορολογική σφήνα για το μέσο εργαζόμενο μειώθηκε κατά 2,2% από το 2020 στο 2021, παραμένοντας ωστόσο υψηλότερη του μέσου όρου του ΟΟΣΑ: υπάρχει ανάγκη νέων μειώσεων στη χώρας μας. Η μείωση της φορολογίας των εργαζομένων έχει θετική επίδραση στην αποδοτικότητα της εργασίας και επιτρέπει στις επιχειρήσεις να αυξήσουν τις καθαρές αμοιβές που προσφέρουν χωρίς επιβάρυνση της ανταγωνιστικότητάς τους.

Ενίσχυση των εισοδημάτων μέσα από παραγωγικές επενδύσεις και ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου. Η βελτίωση των αμοιβών και η δημιουργία νέων καλύτερα αμειβόμενων θέσεων εργασίας διευκολύνεται από την ανάπτυξη της οικονομίας, την απλοποίηση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για επιτάχυνση των επενδύσεων και την ταχεία υλοποίηση δράσεων κατάρτισης / επανακατάρτισης / διά βίου μάθησης σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις.

Στήριξη των ευάλωτων νοικοκυριών. Το επίπεδο πληθωρισμού του 2022 άσκησε ιδιαίτερη πίεση στην αγοραστική δύναμη και το επίπεδο διαβίωσης των νοικοκυριών. Τα μέτρα στήριξης των ευάλωτων νοικοκυριών, χρήζουν συνεχούς αξιολόγησης / επικαιροποίησης για όσο παρατηρείται πληθωριστική έξαρση στα τρόφιμα, τα καύσιμα και την ενέργεια.

Με συνδυασμό των παραπάνω, υπάρχει περιθώριο ονομαστικής αύξησης του κατώτατου μισθού 5% - 6%, δηλαδή στο ανώτερο όριο του προσδοκώμενου πληθωρισμού του 2023. Επιπλέον, μια μείωση των εισφορών του εργαζομένου από 1%- 4% οδηγεί σε υψηλότερη αύξηση των καθαρών του αποδοχών από 6,2% - 10,9%.

¹ Winter 2023 Economic Forecast, February 2023

² OECD, taxing wages 2022, May 2022

Πρόσφατες Νομοθετικές εξελίξεις

Έναρξη εφαρμογής Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας στις ασφαλιστικές εταιρείες και στις εταιρείες παροχής ιδιωτικής προστασίας (security)

Εκδόθηκε ανακοίνωση από το Υπουργείο Εργασίας με την οποία γνωστοποιείται η **έναρξη εφαρμογής της Ψηφιακής Κάρτας εργασίας** (πέραν των κλαδών των τραπεζών και των σούπερ μάρκετ στους οποίους ήδη εφαρμόζεται από τον Ιούνιο του 2022) και στους κλάδους των ασφαλιστικών εταιρειών και στις εταιρείες παροχής ιδιωτικής προστασίας (security). Επίσης, αναρτήθηκε Οδηγός με χρηστικές λεπτομέρειες και διευκρινίσεις για τις επιχειρήσεις και τους εργαζομένους καθώς και απαντήσεις σε σειρά ερωτήσεων που έθεσαν οι επιχειρήσεις στις οποίες έχει εφαρμοστεί μέχρι σήμερα η Ψηφιακή Κάρτα.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#) και για τον Οδηγό [εδώ](#)

Μείωση ασφαλιστικών εισφορών

Επεκτάθηκαν, από 1.1.2023, οι μειώσεις ασφαλιστικών εισφορών συνεισπραττόμενων κλάδων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α./τ. Ο.Α.Ε.Δ.) στους **απασχολούμενους στον ιδιωτικό τομέα με μειωμένη απασχόληση**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

e-ΕΦΚΑ: Ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών

Το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών της παρ. 2.α του άρθρου 5 και της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 για τον **υπολογισμό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς των μισθωτών και των εργοδοτών διαμορφώνεται στο ποσό των 7.126,94 ευρώ**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#), [καθώς και εδώ για τη σχετική εγκύκλιο του e-ΕΦΚΑ](#).

Παράταση ισχύος της ειδικής άδειας ασθένειας εργαζομένων λόγω νόσησης από την COVID-19

Παρατάθηκε η ισχύς της ρύθμισης του άρθρου 62 του ν. 4886/2022 για τη χορήγηση ειδικής άδειας ασθένειας εργαζομένων λόγω νόσησης από την COVID-19 και την επιδότησή της από τον ασφαλιστικό φορέα μέχρι της 30.6.2023.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Παραβάσεις και πρόστιμα από Επιθεώρηση Εργασίας

Τροποποιήθηκε η υπ' αρ. 80016/31.08.2022 απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων Κατηγοριοποίηση παραβάσεων και καθορισμός ύψους προστίμων που επιβάλλονται από την Επιθεώρηση Εργασίας για παραβάσεις: **α)** κοινής εργατικής νομοθεσίας, **β)** βίας και παρενόχλησης στην εργασία, **γ)** συστήματος ψηφιακής κάρτας εργασίας, καθώς και **δ)** για ευθέως αποδεικνυόμενες παραβάσεις εργατικής νομοθεσίας και υγείας και ασφάλειας στην εργασία. Ιδίως τροποποίηση ως προς τη διατύπωση της μη υποβολής Προγράμματος Ωρών Εργασίας ή Δήλωσης Οργάνωσης Χρόνου Εργασίας, της μη υποβολής Συμπληρωματικού Πίνακα Προσωπικού και Ωρών Εργασίας ή Δήλωσης Οργάνωσης Χρόνου Εργασίας, σε περίπτωση τροποποίησης του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας για πλήρως και μερικώς απασχολούμενο.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Όρια ημερήσιων μισθών και τεκμαρτών ημερομισθίων ασφαλιστικών κλάσεων & κατάταξη αμειβόμενων με κυμαινόμενες αποδοχές σε ασφαλιστικές κλάσεις

Με την υπ' αρ. 13/2023 εγκύκλιο του e-ΕΦΚΑ αναπροσαρμόστηκαν από 01.01.2023 τα όρια των ημερήσιων μισθών και τεκμαρτών ημερομισθίων των ασφαλιστικών κλάσεων και κατατάχθηκαν σε ασφαλιστικές κλάσεις για το έτος 2023 οι αμειβόμενοι με κυμαινόμενες αποδοχές.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Παράταση για 4 μήνες του προγράμματος κοινωφελούς εργασίας

Εκδόθηκε η Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 797- 16.2.2023) με την οποία παρατείνεται για τέσσερις μήνες το πρόγραμμα «Πρώθηση της Απασχόλησης μέσω Προγραμμάτων Κοινωφελούς Χαρακτήρα για 25.000 άτομα σε Δήμους, Περιφέρειες, Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφερειών, υπηρεσίες Υπουργείων και άλλους φορείς». Μετά το πέρας της οκτάμηνης διάρκειας απασχόλησης, οι ωφελούμενοι συνεχίζουν να απασχολούνται για επιπλέον 4 μήνες υπό τους ίδιους όρους –που ορίζονται στη σχετική δημόσια πρόσκληση- και στις ίδιες θέσεις ανά φορέα και ειδικότητα, σε Δήμους, Περιφέρειες και λοιπά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Νομολογία και Γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ

ΑΠ 1216/2022: Τι θεωρείται μισθός - Οικειοθελείς παροχές

Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρ. 648, 649, 653 και 361 Α.Κ., της παρ.2 του άρθρου 3 του ν. 2190/1920, παρ.1 άρθρου 5 του ν. 3198/1955 και 1 της 95/1949 Διεθνούς Σύμβασης "περί προστασίας του ημερομισθίου" που κυρώθηκε με το ν. 3248/1955 συνάγεται ότι **ως μισθός στην σύμβαση εργασίας θεωρείται κάθε παροχή, την οποία κατά νομική δέσμευση που απορρέει από το νόμο ή την σύμβαση καταβάλλει ο εργοδότης στον εργαζόμενο ως αντάλλαγμα της παρεχομένης εργασίας του**, μέρος δε αυτού (είτε κατά πρόβλεψη της αρχικής σύμβασης, είτε με μεταγενέστερη συμφωνία) είναι δυνατόν να συνιστούν και παροχές σε είδος (εφόσον δίνονται σε αντάλλαγμα της εργασίας και όχι για άλλο λόγο, όπως για τις λειτουργικές ανάγκες της επιχείρησης κ.λ.π.) και δη σε τροφή. Συνάγεται περαιτέρω ότι ο εργοδότης, κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της εργασιακής σχέσης, μπορεί να προβαίνει σε οικειοθελείς παροχές προς τον μισθωτό, παροχές δηλ. για τις οποίες δεν έχει καταρχήν νομική δέσμευση (και δη από την σύμβαση), ως ιδιαίτερη αμοιβή για την εργασία (που μπορούν, όπως προαναφέρθηκε, να συνίστανται και σε είδος, όπως η χορήγηση γεύματος στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης του εργοδότη), η συνεχής δε και επανειλημμένη επί μακρόν και μάλιστα κατά τακτά χρονικά διαστήματα παροχή της ιδιαίτερης αυτής αμοιβής καταλήγει σε σιωπηρή συμφωνία για την τακτική καταβολή της, αποτελεί δηλ. μισθό με βάση την (σιωπηρά καταρτιζόμενη) σύμβαση, και κατά συνέπεια δεν μπορεί να διακοπεί η καταβολή της από τον εργοδότη, αφού δεν στηρίζεται πλέον στην μονομερή θέλησή του αλλά στην σύμβαση, εκτός αν αυτός είχε ρητά επιφυλαχθεί ως προς την διακοπή της στο μέλλον, και κατά συνέπεια η μονομερής ανάκλησή της απ' αυτόν συνιστά μονομερή βλαπτική μεταβολή των όρων της εργασιακής σύμβασης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΑΠ 461/2022: Πότε θεωρείται καταχρηστική η άσκηση του δικαιώματος επίσχεσης

Ως καταχρηστικώς ενασκούμενο θεωρείται το δικαίωμα επίσχεσης της εργασίας του μισθωτού και όταν, μεταξύ άλλων, δεν υπάρχει χρονικά αξιόλογη καθυστέρηση της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του εργοδότη (όπως της πληρωμής των ληξιπρόθεσμων μισθών) ή όταν η καθυστέρηση δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του εργοδότη, αλλά σε απρόβλεπτες περιστάσεις ή αντιξοότητες ή σε πρόσκαιρη οικονομική δυσπραγία ή σε εξαιρετικά δυσμενείς γι' αυτόν περιστάσεις ή όταν η επίσχεση προξενεί δυσβάσταχτη και δυσανάλογη ζημία στον εργοδότη, σε σχέση με το σκοπούμενο αποτέλεσμα ή όταν στρέφεται κατά αξιόπιστου και αξιόχρεου εργοδότη ή όταν αναφέρεται σε ασήμαντη αντιπαροχή του εργοδότη (ΑΠ145/2019, ΑΠ 836/2019, ΑΠ 949/2019, ΑΠ 680/2017, ΑΠ 114/2017, 940/2015, ΑΠ 2094/2014).

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

04. ΤΑ ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ**Φορολογική νομοθεσία****ΔΕΕ – C - 482/21 Καταβολή αποζημίωσης σε ασφαλισμένους για ανεξόφλητες απαιτήσεις η οποία περιλαμβάνει ΦΠΑ**

Στο πλαίσιο της υπόθεσης C – 482/21 το ΔΕΕ έκρινε ότι το άρθρο 90, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2010/45/ΕΕ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2010, καθώς και η αρχή της φορολογικής ουδετερότητας έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται σε ρύθμιση κράτους μέλους βάσει της οποίας η προβλεπόμενη από την εν λόγω διάταξη μείωση της βάσεως επιβολής του φόρου σε περίπτωση μη καταβολής δεν τυγχάνει εφαρμογής στην περίπτωση ασφαλιστή ο οποίος, στο πλαίσιο συμβάσεως ασφαλίσεως εμπορικών απαιτήσεων, καταβάλλει στον ασφαλισμένο, ως αποζημίωση για τη μη εξόφληση απαιτήσεως, μέρος του ποσού της βάσεως επιβολής του φόρου για την επίμαχη φορολογητέα πράξη, περιλαμβανομένου του φόρου προστιθέμενης αξίας, ενώ, σύμφωνα με τη συγκεκριμένη σύμβαση, το μέρος αυτό της απαιτήσεως και όλα τα σχετικά δικαιώματα μεταβιβάσθηκαν στον εν λόγω ασφαλιστή.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ
€331 δισ.
64% συνόλου

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
€58 δισ.
46% συνόλου

ΠΩΛΗΣΕΙΣ
€71 δισ.
40% συνόλου

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ
€4,6 δισ.
41% συνόλου

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ
221.000
12% συνόλου

ΜΙΣΘΟΙ
€5,5 δισ.
20% συνόλου

**ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ
ΕΙΣΦΟΡΕΣ**
€2,3 δισ.
24% συνόλου

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ
€1,2 δισ.
27% συνόλου

Τα ποσοστά αναφέρονται στο σύνολο: α) 33 χιλ. οικονομικών καταστάσεων χρήσης 2019 (ενεργητικό, ίδια κεφάλαια, πωλήσεις και κέρδη), β) των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα (εργαζόμενοι), γ) των τακτικών αποδοχών και ασφαλιστικών εισφορών των ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ (μισθοί και ασφαλιστικές εισφορές) και δ) των εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων (φόροι).

Πηγή: Εκτιμήσεις ΣΕΒ με βάση στοιχεία 2019 από ICAP, Υπουργείο Οικονομικών, ΕΦΚΑ, ΕΛΣΤΑΤ.

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον

μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων
και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
T: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

**SEV Hellenic Federation
of Enterprises**

168, Avenue de Cortenberg
B-1000 Bruxelles
T: +32 (0) 2 662 26 85
E: kdiamantouros@sev.org.gr

**ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ**

